

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ/ Γ' ΓΕΛ - ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	3/1/2026

ΘΕΜΑ Α

A1. Σε ένα κείμενο 60-70 λέξεων να αποδώσετε το περιεχόμενο των τριών πρώτων παραγράφων του **Κειμένου 1**.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ (ενδεικτική)

Τα σύγχρονα μεταναστευτικά ρεύματα διαμορφώνουν μια νέα πολυπολιτισμική εκπαιδευτική πραγματικότητα, όπου η εθνική και πολιτισμική ετερότητα συχνά οδηγεί σε φαινόμενα ρατσισμού και σχολικού εκφοβισμού. Παράλληλα, θύματα διακρίσεων καθίστανται και τα άτομα με αναπηρία, καθώς κοινωνικά στερεότυπα, ενισχυμένα από τα ΜΜΕ και τα παιδικά παραμύθια, προβάλλουν ως ιδανικό το πρότυπο του ισχυρού. Αυτές οι αντιλήψεις οδηγούν σε περιθωριοποίηση και πρακτικό κοινωνικό αποκλεισμό των ευάλωτων αυτών ομάδων στην καθημερινή ζωή. (69 λέξεις)

(Μονάδες 20)

ΘΕΜΑ Β

B1. Να επιβεβαιώσετε ή να διαψεύσετε, με βάση τα Κείμενα 1 και 2 τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ.

A. Η πολιτισμική ετερότητα λειτουργεί πάντοτε ως θετικός παράγοντας ενδυνάμωσης του σχολικού κλίματος και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής (κείμενο 1). **ΛΑΘΟΣ**

- **Κειμενική Αναφορά (Κείμενο 1):** «Ωστόσο, προβληματικό σημείο στην Ελλάδα διαφαίνεται η εθνοτική και πολιτισμική ετερότητα να αποτελεί στοιχείο "πρόκλησης" σχολικού εκφοβισμού κι εκφοβιστικής συμπεριφοράς.»

B. Οι δυσκολίες μετακίνησης στην Αθήνα για άτομα με κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία οφείλονται κυρίως σε ατομική αμέλεια και όχι σε κοινωνικές ή δομικές ελλείψεις (κείμενο 2). **ΛΑΘΟΣ**

- **Κειμενική Αναφορά (Κείμενο 2):** «...χωρίς να αντιμετωπίσει ανυπέρβλητες δυσκολίες, είτε λόγω αρχιτεκτονικών ή κατασκευαστικών ατελειών είτε εξαιτίας της σύρρευσης στα πεζοδρόμια ποικίλων εμποδίων;»

Γ. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης προβάλλουν ισότιμα και θετικά τα άτομα με αναπηρία, αποφεύγοντας να ενισχύσουν αισθητικά πρότυπα αποκλεισμού (κείμενο 1). **ΛΑΘΟΣ**

- **Κειμενική Αναφορά (Κείμενο 1):** «Επίσης, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης κατά κύριο λόγο αναδεικνύουν το πρότυπο του υγιούς, του όμορφου και του ισχυρού υποβαθμίζοντας κατ' επέκταση οτιδήποτε φαίνεται να αποκλίνει από αυτό.»

Δ. Ο συντάκτης θεωρεί ότι η αναγνώριση του κοινωνικού ρόλου των ατόμων με αναπηρία είναι περιττή για την κοινωνική τους ενσωμάτωση (κείμενο 2). **ΛΑΘΟΣ**

- **Κειμενική Αναφορά (Κείμενο 2):** «Σε τελική ανάλυση, τεράστια σημασία για την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία έχει η αποκατάσταση του κοινωνικού τους κύρους και η αναγνώριση του ρόλου τους στην οργανωμένη κοινωνική συμβίωση.»

Ε. Η εξάλειψη του ρατσισμού απαιτεί πρωτίστως συνειδητοποίηση της επικινδυνότητάς του από το σύνολο της κοινωνίας (κείμενο 1). **ΣΩΣΤΟ**

- **Κειμενική Αναφορά (Κείμενο 1):** «Απαραίτητο σημείο προς την επίλυση απαιτεί η ουσιαστική συνειδητοποίηση του προβλήματος καθιστώντας σαφή την επικινδυνότητά της για το σύνολο.»

ΟΙ ΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΔΙΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ, ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΦΩΝΗΣΗ.

(Μονάδες 10)

Β2α. Να εντοπίσετε δύο σημεία στην τελευταία παράγραφο του **κειμένου 1** («Σε πρακτικό επίπεδο ... εξάλειψη του ρατσισμού») στα οποία ο λόγος εκφέρεται ως αναγκαιότητα/υποχρέωση και να τα μετασχηματίσετε κάνοντας τις απαιτούμενες αλλαγές, ώστε να δηλώνεται επιθυμία.

(Μονάδες 10)

1. ... ο κάθε νέος και νέα **θα πρέπει να είναι** σε θέση να αντισταθεί στην υιοθέτηση... : ... ο κάθε νέος και νέα **είναι επιθυμητό/επιθυμούμε** να είναι σε θέση να αντισταθεί στην υιοθέτηση...
2. ... Κάθε νέος **θα πρέπει να μπορεί** να αντιμετωπίζει ισότιμα... : Κάθε νέος **ελπίζουμε/θέλουμε** να μπορεί να αντιμετωπίζει ισότιμα...

Β2β. Το **κείμενο 1** αποτελεί δείγμα επιστημονικού λόγου. Να εντοπίσετε δύο γλωσσικές επιλογές που το επιβεβαιώνουν (μονάδες 2) δίνοντας το αντίστοιχο χωρίο (μονάδες 1) και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας (μονάδες 2)

(Μονάδες 5)

1. Χρήση ειδικού επιστημονικού λεξιλογίου : «πολυπολιτισμικότητα» (1^η παράγραφος), «εθνοτική και πολιτισμική ετερότητα» (2^η παράγραφος). Η αξιοποίηση ειδικής ορολογίας από το χώρο των κοινωνικών επιστημών επιτρέπει τη σε βάθος διερεύνηση του θέματος του ρατσισμού στο σχολείο.
2. Ονοματοποίηση : «Απαραίτητο σημείο προς την επίλυση απαιτεί **η ουσιαστική συνειδητοποίηση του προβλήματος** καθιστώντας σαφή την επικινδυνότητά της για το σύνολο. Η σωστή ενημέρωση επί του θέματος θα αποτελέσει βασικό **κίνητρο για αλλαγή συμπεριφοράς, στάσεων κι αντιλήψεων.**» (5^η παράγραφος) : Η χρήση ονοματικών φράσεων αποδίδει αφηρημένες έννοιες, προσδίδει πυκνότητα στο λόγο και διαμορφώνει ύφος ταιριαστό σε επιστημονικό κείμενο.

(Άλλες γλωσσικές επιλογές είναι η εκτεταμένη χρήση παθητικής σύνταξης, το γ' ρηματικό πρόσωπο, ο μακροπερίοδος λόγος και η υποτακτική σύνδεση των προτάσεων, η αναφορική λειτουργία της γλώσσας)

B3α. Ποια είναι η επικοινωνιακή λειτουργία των συνεχόμενων ερωτημάτων στη δεύτερη παράγραφο του **κειμένου 2** («Ποιος μπορεί να ισχυριστεί ... αποτέλεσμα ποικίλων προκαταλήψεων»);

(Μονάδες 5)

Τα συνεχόμενα ερωτήματα ενεργοποιούν τη σκέψη και τον προβληματισμό του αναγνώστη αναφορικά με το θέμα των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην καθημερινότητά τους. Παράλληλα, ευαισθητοποιούν τον αποδέκτη δημιουργώντας συναισθήματα συμπόνιας αλλά και οργής απέναντι στην αδιαφορία και την αναλγησία με την οποία αντιμετωπίζονται οι ανάπηροι από το κοινωνικό σύνολο. Έτσι, το κείμενο γίνεται επικοινωνιακά πιο αποτελεσματικό.

B3β. Να επισημάνετε δύο διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους επιτυγχάνεται η συνοχή στην τρίτη παράγραφο του **κειμένου 1** («Δυστυχώς ... δε σέβονται τις ανάγκες τους») (Μονάδες 2). Ποιες νοηματικές σχέσεις εκφράζουν; (Μονάδες 3)

(Μονάδες 5)

1. «Επίσης» : Η συγκεκριμένη διαρθρωτική λέξη εκφράζει προσθήκη καθώς προστίθεται ένα ακόμα στοιχείο με το οποίο ερμηνεύεται ο κοινωνικός ρατσισμός σε βάρος των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
2. «Οι συμπεριφορές αυτές...» : Η χρήση της δεικτικής αντωνυμίας συνδέει τη συγκεκριμένη περίοδο με τις περιόδους που έχουν προηγηθεί και τονίζεται η νοηματική σχέση αίτιου – αποτελέσματος (αίτιο οι συμπεριφορές, αποτέλεσμα η εικόνα που σχηματίζουν τα παιδιά για τους ανάπηρους).

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το μήνυμα που αναδεικνύεται στο λογοτεχνικό απόσπασμα (**κείμενο 3**); Να στηρίζετε την απάντησή σας σε τρεις κειμενικούς δείκτες. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με το ποιητικό υποκείμενο; (150-200 λέξεις).

(Μονάδες 15)

Κατά τη γνώμη μου το κεντρικό μήνυμα που αναδεικνύεται στο απόσπασμα είναι η αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων στη βάση της ισότητας και της αποδοχής του διαφορετικού. **Η επανάληψη της μεταφορικής φράσης «φως αδερφικό»** αισθητοποιεί ακριβώς τη διάσταση της αγάπης χωρίς διαχωρισμούς που οραματίζεται το ποιητικό υποκείμενο. Σε μια εποχή που το μίσος κυριαρχεί, το μήνυμα αποκτά οικουμενική διάσταση. **Το σχήμα άρσης και θέσης** («Εδώ δεν είναι να 'μαι εγώ πάνω από σένα ή εσύ πάνω από μένα. Εδώ είναι να 'ναι ο καθένας μας πάνω απ' τον εαυτό του») δείχνει την ανάγκη υπέρβασης της ατομικότητας και του άκρατου

ανταγωνισμού που συνιστά το κατεξοχήν εμπόδιο για την υλοποίηση του οράματος μια κοινωνίας δικαιοσύνης και αλληλεγγύης. **Το «τσουκάλι» είναι το σύμβολο** της κοινής ανάγκης των ανθρώπων, της ανάγκης που φανερώνει πως αυτά που μας συνδέουν είναι περισσότερα από αυτά που μας χωρίζουν. Το ποιητικό υποκείμενο καλεί την ανθρωπότητα να αναλογιστεί τον παραλογισμό των διακρίσεων.

Προσωπικά ταυτίζομαι με το κάλεσμα του ποιητικού υποκειμένου. Το αίτημα για συναδέλφωση και κοινωνική δικαιοσύνη είναι και διαχρονικό και επίκαιρο. Είναι καιρός να αποβάλουμε τα στοιχεία που υψώνουν τείχη και αποτελούν τροχοπέδη στην ουσιαστική επικοινωνία και συνεργασία για το κτίσιμο ενός καλύτερου κόσμου. Η προσπάθεια δεν είναι εύκολη, δεν είναι όμως και μάταιη.

(Η επιλογή των συγκεκριμένων κειμενικών δεικτών είναι ενδεικτική).

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Με αφορμή την εκδήλωση που οργανώνει το σχολείο σας με θέμα «Σεβασμός στην διαφορετικότητα : ένα σχολείο για όλους!», ως εκπρόσωπος της μαθητικής κοινότητας εκφωνείτε ομιλία στην οποία **α)** περιγράφετε φαινόμενα κοινωνικού ρατσισμού και αποκλεισμού στο σχολείο και **β)** προτείνετε δράσεις με τις οποίες το σχολείο αλλά και οι μαθητές ως άτομα θα μπορούσαν να αντισταθούν απέναντι σε τέτοιου είδους φαινόμενα (350-400 λέξεις)

(Μονάδες 30)

Τίτλος: Σεβασμός στη διαφορετικότητα: ένα σχολείο για όλους!

Επικοινωνιακό Πλαίσιο: Ομιλία (Προφορικότητα, αμεσότητα, χρήση α' και β' ρηματικού προσώπου).

Ρόλος: Εκπρόσωπος μαθητικής κοινότητας.

Αποδέκτες: Συμμαθητές, καθηγητές, γονείς (εκδήλωση σχολείου).

Πρόλογος

Προσφώνηση: (π.χ. «Αγαπητοί καθηγητές, φίλες και φίλοι συμμαθητές...»).

Αφόρμηση: Η εκδήλωση του σχολείου για τη διαφορετικότητα και η σύγχρονη πολυπολιτισμική πραγματικότητα.

Θεματική Κέντρου: Η αναγκαιότητα εξάλειψης των διακρίσεων και η δημιουργία ενός συμπεριληπτικού σχολείου.

Κύριο Μέρος

Α' Ζητούμενο: Περιγραφή Φαινομένων Κοινωνικού Ρατσισμού & Αποκλεισμού στο Σχολείο

- **Λεκτική Βία & Εκφοβισμός (Bullying):**
 - ο Χρήση μειωτικών χαρακτηρισμών για την καταγωγή, τη θρησκεία ή τη σωματική εμφάνιση.
 - ο Σαρकाσμός απέναντι σε όσους αποκλίνουν από τα πρότυπα του «ισχυρού» και «όμορφου» που προβάλλουν τα ΜΜΕ.
- **Περιθωριοποίηση Ατόμων με Αναπηρία:**
 - ο Κοινωνική απομόνωση μαθητών με ειδικές ικανότητες ή μαθησιακές δυσκολίες.
 - ο Έλλειψη σεβασμού και πρακτικά εμπόδια (π.χ. δυσκολία πρόσβασης στους χώρους του σχολείου) που οδηγούν σε αποκλεισμό.
- **Ομαδοποιήσεις & «Κλίκες»:**
 - ο Δημιουργία κλειστών ομάδων με βάση την εθνικότητα ή την οικονομική κατάσταση, αποκλείοντας τη μίξη και την αλληλεπίδραση.
- **Αναπαραγωγή Στερεοτύπων:**
 - ο Υιοθέτηση προκαταλήψεων από το οικογενειακό περιβάλλον ή τα ΜΜΕ (π.χ. ο «κακός» στα παραμύθια έχει σωματικές ατέλειες).

Β' Ζητούμενο: Προτάσεις Δράσεων (Αντίσταση στα φαινόμενα)

α) Ο ρόλος του Σχολείου (Θεσμικό επίπεδο):

- **Εκπαίδευση & Ενημέρωση:** Διοργάνωση βιωματικών σεμιναρίων και ημερίδων για την αποδόμηση στερεοτύπων και την καλλιέργεια κριτικής σκέψης.
- **Συμπεριληπτική Παιδεία:** Ενίσχυση προγραμμάτων ένταξης για αλλοδαπούς μαθητές και διασφάλιση προσβασιμότητας για ΑμεΑ (ράμπες, ειδικό υλικό).
- **Πολιτική Μηδενικής Ανοχής:** Αυστηρή αντιμετώπιση κρουσμάτων βίας και δημιουργία ομάδων διαμεσολάβησης.

β) Ο ρόλος των Μαθητών (Ατομικό & Συλλογικό επίπεδο):

- **Ενσυναίσθηση & Αλληλεγγύη:** Να μπαίνουμε στη θέση του «άλλου», βλέποντας τον άνθρωπο και όχι την ετικέτα. Όπως λέει και ο Ρίτσος, «να είμαστε ο καθένας πάνω από τον εαυτό του».
- **Ενεργητική Στάση (Όχι θεατές):** Παρέμβαση όταν αντιλαμβανόμαστε περιστατικά εκφοβισμού και υποστήριξη του θύματος.
- **Ισότιμη Αντιμετώπιση:** Ανοιχτή παρέα με όλους, ανεξαρτήτως καταγωγής ή ικανοτήτων, καταδικάζοντας τις προκαταλήψεις των παλαιότερων γενεών.

3. Επίλογος (Συμπέρασμα)

- **Σύνοψη:** Ο ρατσισμός είναι δείγμα πολιτισμικής υπανάπτυξης.

- **Κάλεσμα (Προτροπή):** Ας κάνουμε το σχολείο μας φάρο ανθρωπιάς και αποδοχής. Η διαφορετικότητα είναι πλούτος, όχι απειλή.
- **Αποφώνηση:** «Σας ευχαριστώ».

ΚΑΘΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ ΕΠΑΡΚΩΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΣ ΜΕ ΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΟ.

